

NAPLÓ 1912—1913*

CSÁTH GÉZA

Október 1. kedd: Novellaírás Olgánál, „a bajnok”. †aggodalmakkal.

Október 2. szerda: A „baccio granda stabilimento” felfedezése. Csodás kéjjel jár. Találmányunk rugója szükség volt. Az ő diványuk t. i. már nagyon rozoga és ölekezések alatt a legképtelenebb ropogások zavarták az élvezetünket. Hogy ezt kikerüljük, gondoltam erre az újabb variációra, amely fényesen bevált, ez volt a 230. coitus.

1918. december 3. — Reggel 1/4 1. A mai nappal új korszakot nyitok meg életemben. Végképp le kell szoknom az M-ről, és mint ritkán használt szert kell szabályoznom a P vételét. A két utolsó napon olyan tünetek mutatkoztak, amelyek arra engednek következtetni, hogy a szervezet most a dosisok nagyfokú emelését követelné. Végét kell tehát vetnem a veszedelmes játéknak. Ma délután csábító és nagyszerű évezetek siklottak ki a kezemből visszavonhatatlanul e könnyelműség révén. Délután Olgát sétálni hívtam. Átöltözött. Benyitok. Magas szárú, új, amerikai cipőiben, friss ingben áll a szoba közepén. Sohase láttam őt még így. Imádandó volt. Hozzárohantam, s bár az erectiót nagyon késleltette a nagy fény és az apa hazajövésének gondolata, a tergo coitus equinust végeztünk. Csodás és szép volt a lány. Az én kéjérzésem azonban tökéletlen, átlagos. Nem az a metsző és harsány kéj, amelyet az impresszió új volta és a szituáció indokoltá tett volna. Most tisztán én voltam az oka. Arra is emlékeztem, hogy milyen felesleges és ostoba dolog volt a délben alkalmazott 0,025 g M-adag. Ládd, marha, ha ezt nem tetted volna, most isteni kéjben lenne részed. Mert tagadhatatlan tény, hogy a P a sexualis szférának közel sem árt annyit, mint az M. — Most hazahozták az el nem fogadott darabomat Beöthytől, új skatulya Kinget vettem. Jamet, hallottam, hogy az Élet közölte egy novellámat, amellyel 60—80 koro-

* Utódik rész

nát kerestem, most... minden előkészület megvan a méreg végleges elhagyásához. Úgy érzem, menni fog. Reggel együtt fogok kelni Gyulával. Fürdöm. Gyorsan. Megreggelizünk. Egy cigaretta. Munka. Munka. Fürdés. Beretválkozás. Ebéd. Defecatio. Aspirin és Bromural. Délután Olga + — + 4—6 között 0,02 P, még pár napig csak. 6—8 közt karrier, munka. Színházak. Este színház vagy itthon írás. A következő hét így fog lejátézkodni. Ha erre nem leszek képes, akkor elveszett fickó vagyok.

Dec. 4. [újra leírva]

Dec 4. Tegnap majdnem egészen sikerült keresztülvinni, amit akartam. Délelőtt nem használtam mérget. Délután már meglehetősen nagyfokú *inanitio* jelentkezett. Ezt azonban sikerrel legyőztem. -- Végre jött O. Édes délutánt töltöttünk el, bár az első attaque-nál két alkalommal, és mindig eiaculatio közben, *demissio* következett be, *túl heves* mozgásaim révén. Kétségtelen, hogy nagyon leszoktam a normális coitusról, s a coitus equinus, amelyet ezután végeztem, valóban sokkal nagyobb gyönyört adott. Ennek okát a *Kamosutram* megmondja, amikor figyelmeztet, hogy az „elefánttehenet” tanácsos fizikai okokból az „elefánt”-nak ugyanúgy hágni meg, mint azt az elefánt teszi. A coitusok után édes volt a 0,02 P. Vidám csevegés közt idejekorán lassan hazasétáltunk. Este Gy.-val és Sándorral Nagy Endréhez mentünk. Nagyszerűen éreztük magunkat a szép estében, és mégis szomorú voltam. Fájt nekem, hogy Olgában nem talállok annyi kéjt, mint eddig. Eleinte őt vádoltam, hogy közönyösebb lett irántam, aztán pedig rájöttem, hogy én lettem az, és ez vontatta maga után az ő tényleges *konsztálható* kisebb ingerlékenységét. Ez azonban nem baj, a házasságoknak eme részletéből még úgyse tartottunk próbát. S ez pedig a legfontosabb. Most fogjuk megmutatni egymásnak, hogy mit érünk.

Dec. 5., 9 órakor kelés, 11-ig klinikai munka. Ekkor 0,015 P. Kálvin tér, találka Olgával. Remek délelőtt. Séta a Duna-parton és Belvárosban. Boldog együttlét. A kölcsönös elhidegülés gondolata nem bántott többé, és ezzel nem is létezett többé az elhidegülés. Beregek mérése. 2 év előtti idők reminiscenciái. Lassú felkészülés. Ozsonna. Olga + — Este a *Farkas* Gyulával, Sándorral és B. E.-vel. A darabban őszintén gyönyörködöm. Olykor kellemetlen, de vasomotio nélküli gondolatok lepnek meg. Őregszem. Múlik az idő. Miért nem tarthat örökké ugyanabban a mézesheti tónusban, mint eddig, Olgával való szerelmünk. Fáj a gondolat, hogy más szerelemnek kell és fog jönni. Egy pillanatra szeretnék sírva fakadni a természet brutális kegyetlenségén. B. E.-t kocsin Gy.-val hazaviszük, hazahajtunk. Elhatározom, hogy nem fogok manő-

verezni a szerelem újrafelkeltésénél. Menjen minden magától sorban. Legboldogabb volnék, ha újra fellángolna. — Szegény, Jrága kis Olgám ma oly kedvesen szomorú volt. Ha sír, szeretnék leborulni előtte, és agyoncsókolni. Édes és szontyolodott, rosszakat érez. Mit tegyek ezzel a drága lánnyal, hogy nagyon boldog legyen. Ha most volna pénzem, sok pénzem, egy új szituáció, egy utazás mindent kijavítana... Nem helyes ez a rettentő mély és sokszoros kiélése a szerelemnek.

A múlt napokbeli „nagyságos asszonyom” játék is ártott neki. Ez nem más, mint egy szerelmi jelenet, melyet Olga az asszony és én az udvarló szerepében játszunk végig a jelen nem lévő férj (Pali) rovására. Az asszony eleinte hevesen és fölényesen védekezik, végre önteleddten, buján csókol, és megvallja, hogy már régen szereti a támadót. Olga döbbenetes hűséggel játszott. És mégse döbbsentett meg, nem is fájt. Mit kell tenni.

- 1.) A coitus felfüggesztése 3 napra.
- 2.) *Másnapokénti coitusok* egész decemberben.
- 3.) Sok séta.
- 4.) Fogorvoshoz járás.
- 5.) Anyagi és színházi ügyek lebonyolítása.
- 6.) Olga tanítása minden téren, *kikérdezőssel*.
- 7.) Erős tejkúra és tojás-kúra.
- 8.) A kereszt-táj hidegvizes kezelése a *gáttal kapcsolatban*.
- 9.) Assycodile nálam.
- 10.) Higanyos arckenőcs Olgának.
- 11.) Abbahagyása az általam újonnan bevezetett masochistikus szituációknak. Fej elhelyezése a két láb közt stb.
- 12.) Korbácsolás.
- 13.) Féltékenységgel teljes letagadása és *mímélése*.
- 14.) Szellemierectio-okozás.
- 15.) A kávéházi viselkedés megvizsgálása. Most, amikor nem fáj.
- 16.) Ajándékok beszüntetése.
- 17.) Dicsérés beszüntetése.
- 18.) A viszony áthelyezése szellemibb alapokra. (Könyvek)
- 19.) Kevesebb csók.
- 20.) Nyugodt és lassú, logikus viselkedés.
- 21.) Valami krakélerség!!

Búcsúzás után kellemetlen sejtelmekre adott okot, hogy az állomáson várakozó egyetlen kocsis lova fehér volt. Nem ültem föl. A kocsis már lecsapta a taxit. „Nem ülök fel — mondtam, a fehér ló szerencsétlenséget hoz.” A kocsis nem szólt. Nem kapacitált, és nem karomkodott. Néma

maradt, mint a sors, mintha azt mondta volna: ha nem is én vislek ha-za, nem kerülöd el a sorsodat. A hídon hazamenet úgyszólván kizárólag fehér lovakkal találkoztam egészen a Kálvin térig. Valósággal föllélegeztem, amikor végre egy barna lóra akadtam, amelynek kocsija jó számot hordozott. A számok összege 16 volt. Hálából dús borraivalót adtam a kocsisnak, aki boldog új évet kívánt. Körülmentem az osztályon, és mindenütt elsőnek írtam be a nevemet az ellenőrző könyvekbe. Minden csendes volt. Az ápoló aludt. Nem volt lelkem fölkeltetni. Csak Gróf Kreith járkált fel-alá gatyában, kedélyes közömbösséggel. Boldog újévet kívántam neki és feljöttem. Rövid defecatio után 0,00 P-t majd 0,01 M-et adtam, amik együtt se hoztak euphoriát. Mégis az arcszínem elég jó. Ennek oka a napi phiol arzén és 0,0002—0,0004 g. Strychnin, mely utóbbit nagyszerű szernek ismertem meg. Ezek után lássuk az év mérlegét.

- 1.) Coitus 360—380+ körül.
- 2.) Jövedelem 7390 korona.
- 3.) Schmith mézeskalácsos c. könyvem kiadása.
- 4.) Puccini német kiadásának megjelenése.
- 5.) Pean megjelenése.
- 6.) Stubnyafürdő megszerzése.
- 7.) 10 különböző nő megszerzése.
- 8.) Köztük 2 szűz lány.
- 9.) Elmebetegségek p. m. c. könyvem megjelentetése.
- 10.) *Horváték* c. színdarab.
- 11.) Stubnyán siker megcsinálása.
- 12.) Bécsi út O-nével.

1913. jan. 9.

Úgy látszik, hiába utasítottam vissza újév éjszakáján a szürke lovas konflist — a lényeges az volt, hogy számomra a balsors, a balsiker, a balszerencse állt az újév kapujában.

Néhány nap alatt egész sorozat fontos complexusérem ért. Ezeket nem lehet egykönnyen kihevernem. — 1. Winter közeli távozásával kapcsolatban tanársegéddé való kinevezésemet várhattam. Jogosan, mert 2 évvel vagyok régebben a klinikán, mint bárki más. És mégis Moravcsik Vértesnek, ennek a tehetségtelen, színtelen fickónak ígérte oda az állást.

Hiába volt tehát annyi munka, türelem, a könyvem kinyomtatására áldozott 600 korona, annyi korán kelés, annyi villamozás, unalmas vizitelés az öreg nyomában, kedvében járás, aljas és gazfickós stréberkedés, bárátkozás az ő családjával, esti vizitek, kórrajzok, amelyeket nálam nagyobb terjedelemben soha senki a klinikán nem írt. Hiába volt Stern Olga

hőmérése 1/2 esztendeig, étlapok írása, villamos fürdetések, a kölni út rabszolgaszenvedései, a Moravcsik Tiborral való duettezések, a sok hipnózis, Klein kisasszonyok hosszú és lelkiismeretes kezelése, a psychogalvános vizsgálatok, a Goldbergerrel való szövettani fáradozásaim, amelyeket fogcsikorgatva végeztem, a sok etetés, a könyvek kivonatolása, amelyeket az elmeorvosok számára végeztem, mindez kútba esett, semmi lett. — Nem vágytam a tanársegédi állásra, mert hiszen nem élhettem volna meg belőle, de hogy szó nélkül, mentegetőzés nélkül mellőz Moravcsik, ez mégis példátlan igazságtalanság, alávaló, alamuszi, nyomorult dolog. méltó az ő kegyetlen és szolgálai, álszent jelleméhez, bosszúálló és túl érzékeny, objektivitás nélküli, aljas karakteréhez. Mindebben csak az vicásztal, hogy mellőzésem okai között olyanok szerepelnek, amelyekre büszke lehetek.

1.) Moravcsik dühös rám magában, és nem tudja nekem megbocsátani, hogy unokahúgát, Erikát, akivel engem összeházasítani *utkos gondolata volt*, semmi szándékom se volt észrevenni, meglátni vagy vele foglalkozni.

2.) Irigy reám, hogy fiatal korom dacára sokat keresek, nagy ismeret-ségem van, és nem szorulok az ő protekciójára.

3.) Irigy reám, mert jól élek, és nőikereim vannak, sokat coitalok, élvezem az életet, míg ő hasonló korban nyomorult és *agyonkínzott* szolgálja volt Laufenuernek, rojtos nadrágban járt, és perzsaszönyegekről még csak nem is álmodott.

4.) *Nem akarja*, hogy valaki egy ilyen áhított állást csak úgy, félkéz-zel, félvállról, minden nagy izzadása, fáradsága nélkül megszerezhesen magának.

5.) Bosszankodik reám, hogy nem érzem és nem demonstrálok a tőle való függésemet, néha hetekig későn kelek, nem mutatkozom előtte, nem szaladok nyomában a többiekkel. Bántja őt, hogy szimpátiáját és érdeklődését irántam nem viszonzottam megfelelő módon.

Ha mindezeket végiggondolom, egyáltalán nem fáj a dolog, csak bosszant és elkésérít, hogy nincs mód, hogy ezt az igazságtalanságot meg lehessen akadályozni. Nincs rá mód!

Bosszúm azonban el fogja érni. Nemes bosszú lesz, de kutyául fog fájni neki. Egy kis regényt fogok szentelni az ő napoleonnak képzelt élete leírására, alakjának megrajzolására és a klinikai piszkok méltó bemutatására. Ennek a regénynek annak idején országos érdeklődést kell majd keltenie.

A második nagy complexesérem, ami ért, az, hogy Horváték c. szín-darabomat most már a 2. fórum, a Vígszínház is visszautasította. Nem üti meg a mi nívónkat — mondta Faludi Miklós arcátlanul. Tudtam, hogy

a Vígszínház nem fog kapni a darabon. Hogy odaadtam ennek a csak az a 100:3-hoz s nem jobban valószínű számítás volt az alapja, hogy esetleg rászánják magukat — most, amikor kevés darabjuk van, és a sajtó is ellenszenvet velük —, hogy valami szimpatikus, önzetlennek látszó irodalmi dolgot követnek el. A számításban csalódtam, de nem ez az, ami bántó volt, hanem az igazgató hangja, amelyben érezni véltem, hogy nem tart olyan írónak, aki valaha is neki való darabot tud írni.

A harmadik: „Puccinim” *nem* nyerte meg a Greggus-díjat. A negyedik sérelem, s ez a legjelentősebb, a Herkules fürdői letelepedés reményének meghiúsulása. Ez az állás nyárra 10—12 000 korona keresetet biztosított volna. Csak tegnap ígérte Gajári közbenjárását, elmondta, hogy a földművelésügyi államtitkár nejevel gyerekkori barátságban van, és erre már biztosra vehettem a kinevezésemet, amikor ma délben értesültem, hogy az állást már betöltötték.

Igy kaptam egyre-másra a sorstól a pofonokat. Csak Olga vigasztal meg ebben a sok bajban és hányattatásban, azaz vigasztalna meg, ha vele szemben nem érezném állandóan bűnösnek magam a méreg miatt, és nem aggódnék a jövőben hűsége felől. Gyakran erőt vesz rajtam a rossz sejtélem, hogy a nővel nem lesz boldog a házasságom, hogy rútul csalódnai fogok benne, míg ma kedvesnek, türelmesnek és édesnek találom.

Másodszor ismét megvigasztalom magam, hogy az csak a vizsga előtti természetes druk, a legrosszabbra, a bukásra való gondolás, amely elmaradhatatlan.

Az éjjel rémes álomom volt. Korcsolyaversenyen kellett futnom, de biciklipályán (ez a pálya tehát), és nem tudtam, a korcsolya (penia) rövid volt, rémes érzés, a jég felolvadt és botorkáltam az iszapban, hasra esem, mialatt Lujza néni (aki talán legtöbbször tartotta kezdetűl fogva tehetségemet!) aggódba lelkendezett. Ugyanezen a versenyen egy kislány is futott (ennek a korcsolyáját kellett nekem felcsatolnom), de könnyen boldogult, mert derekánál fogva kötélén húzták.

Mindegy!

Nem szabad csüggednem. — Tehetségemben bízom, és kirtartással eredményt fogok elérni. Megalkudni, lemondani (egy kényelmes, szép és gazdag életről) ma semmi kedvem. Újra fogom kezdeni tízszer és százszor, és ha kell — ezerszer. Nem szabad eltévesztenem a célt! Arra kell nézmem. Még mindig látom és előttem van az irodalmi világsiker, egy könnyű és fényesen dotált fürdőorvosi állás, szép hotelben terasszal, fehér teniszcipő, jó szivar, finom hálószoba, elképesztően elegáns rendelő, könyvek, finom, nem szorgalmas, de mindig előrehaladó irodalmi működés, zene, harmincöt éves kor körül az első opera vagy némajáték teljes nagyzenekari apparátussal, München, Párizs, utazások, német premierjei a színdarab-

jaimnak, később gyermeket, 1—2, mindaz a boldogság, ami e pillanatban, amikor gyenge hányingerem van a mai nagy dosis következtében (3,2 cgm M+3,8 cm Pantop.) elérhetetlennek, soha el nem jövönnek tetszik.

Nem szabad türelmetlennel lenned, drága fiatalúr. Tavaly ilyenkor anyagilag mennyivel rosszabbul álltál. Két év előtt nemileg is milyen nyomorult állapotban voltál. Három év előtt az egészségcomplex mennyivel nagyobb bajok közt volt! . . .

— Ma — az egészségcomplex rendbejött már a gaz *infectiosus* granuloma már nem fenyeget. A psych. imp. oldódott. Megmutattad, hogy képes vagy még egy nagyszerű carriermunkára. Tudsz pénzt keresni. Anyagi ügyeid eléggé rendbe jöttek. — Mit akarsz mindent rögtön. Miért akarsz magadnak *egyszerre minden complex-örömet beszerezni?* Várj a sorodra dolgosan, és örülj a küzdelemnek magának, amely szép, és — nem compromissumgondolat ez — magát az élet lényegét képviseli.

Gyakorlati tervszabályok

1.) Klinika továbbra is megtartandó. Egy év múlva még lesz alkalom a tanársegédi címet megszerezni. Sértődöttség professzorral szemben *nem* mutató. Dolgozni nem sokat, de a rivaldában:

2.) Novellák és cikkek: Az Újság, Nyugat, P. M., V. Ú., Az Élet és XX. Századhoz.

3.) Újabb fürdők után nézni. Előpatak ügyében Schverert mozgósítani.

4.) Társadalmi összeköttetéseket nagyobb figyelemmel ápolni.

5.) „Horváték”-at a Nemzetihez vinni.

6.) Kőművességben dolgozni.

7.) Coitus minden másnap.

8.) Fogak megcsináltatása.

9.) Új zsakett.

10.) Német színdarabok elhelyezése.

11.) A méregmentesítés. (Napi egy adag bevezetése, bármilyen szenvedések árán.)

12.) Energikus utánanézés a szerződéses hírlapi foglalkozásnak.

Jan 10., este 11 óra.

Megígértem Dezsőnek, Sándornak, Gyulának és saját magamnak, hogy búcsút mondok az improduktív, kéjelgő életnek, szakítok a narkotikus mérgek, nevezetesen az „M” és „P” használatával, és újra becsületes, munkás ember leszek. Valóban úgy érzem, hogy most van itt az idő, az utolsó óra, amikor még szárazon, következmények nélkül menekülhetek.

Elhatározásomat tehát vissza nem vonom. Az elvonási terv egyszerű. Holnap és holnapután éjjelre még 0,02 g „P”, és azontúl semmi. Ahogy megy, úgy megy. Lesz pokoli kétszer huszonnégy órám, de azután egy új élet, és minden, ami szép és nagyszerű, az újjászületés, az öröm! . . .

Soha soha többé nem térek vissza ezekhez az átkos anyagokhoz. Főleg azért nem, mert élvezésük 1 alkalomra, egy napra lehetetlen. Hetenként egyszer M-et vagy P-t fecskendezni nem lehet.

1.) Az első adagot nem élvezi az ember 2.) Mert nyomában a méreg-érzékenységi tünetek rohamosan jelentkeznek (főfájás), amik azután hanyatt-homlok bebuktatják az embert az örvénybe.

Miután sajnos *lehetetlen* a gazdaságos és mértékletes élvezésük — végképp le kell mondanom róluk. Fenntartom őket arra az esetre, ha az életben nem reperálható nagy szerencsétlenségek érnek, fenntartom őket az öregkor örömtelen napjaira.

Az alábbiakban pedig megírom, ma este 8 óra alatt el akarok ezzel készülni, a szenvedély történetét.

(Folytatjuk)